

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคมมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2564

The employment status of graduates with a bachelor's degree from the faculty
of business administration for society, srinakharinwirot university, academic year
2021

ปุนยณู เรือนโนวา^{1*} และ ศิริรัตน์ จิตรนพรัตน์²

Punyanut Rueannowa^{1*} and Sirarut Jitnopparut²

คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: punyanut@gs.wu.ac.th^{1*}

คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: sirarut@gs.wu.ac.th²

Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University. E-mail: punyanut@gs.wu.ac.th^{1*}

Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University. E-mail: sirarut@gs.wu.ac.th²

*Corresponding author E-mail: punyanut@gs.wu.ac.th

Received: 26 February 2025; Revised: 20 July 2025; Accepted: 23 July 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2564 โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บัณฑิตระดับปริญญาตรี จำนวน 481 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.39 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการตลาด คิดเป็นร้อยละ 19.75 การได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี พบว่า สถานภาพการทำงานของบัณฑิตส่วนใหญ่ คือ ได้งานทำแล้ว คิดเป็นร้อยละ 66.99 ขณะที่ร้อยละ 32.85 กำลังศึกษาต่อ และร้อยละ 4.16 ยังไม่ได้ทำงาน โดยกลุ่มที่ทำงานแล้ว ส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชน คิดเป็นร้อยละ 88.78 มีเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.39 ลักษณะงานที่ทำตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 73.27 บัณฑิตมีความพึง

พอใจต่องานที่ทำในระดับมาก ($\bar{X}=3.46$) และบัณฑิตนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{X}=3.49$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Abstract

This research aimed to track the employment or self-employment outcomes within one year for graduates from the Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University, from the 2021 academic year. The study was conducted using a survey-based approach. The population and sample included 481 bachelor's degree graduates. A questionnaire was employed as the research instrument. Descriptive statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation, while inferential statistics involved the Chi-square test (χ^2).

The findings revealed that the majority of respondents were female, accounting for 73.39%. Most respondents graduated with a Bachelor of Business Administration, majoring in Marketing (19.75%). Regarding employment or self-employment within one year, the majority of graduates were employed (66.99%), 32.85% were pursuing further studies, and 4.16% were unemployed. Among those employed, most were working in private companies or businesses (88.78%), with an average monthly income between 15,001–25,000 baht (61.39%). The jobs held by the graduates were related to their field of study (73.27%). Graduates expressed a high level of job satisfaction ($\bar{X}=3.46$) and reported a high level of application of knowledge from their academic major to their work ($\bar{X}=3.49$).

The hypothesis testing indicated a statistically significant relationship at the 0.05 level between the field of study/major and employment or self-employment within one year.

Keyword: Employment Status of Graduates, Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University

บทนำ

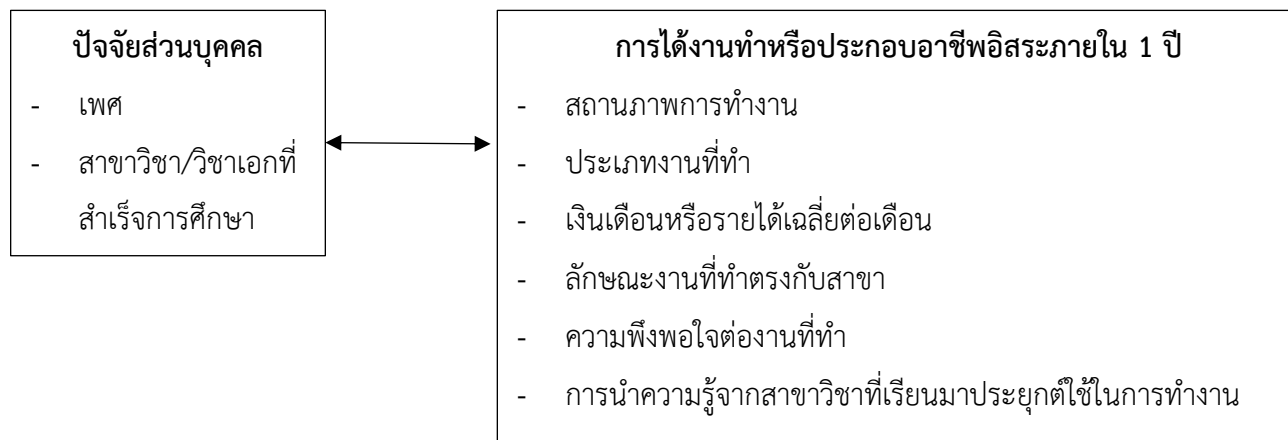
พันธกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยคือการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ พร้อมทั้งมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด บัณฑิตระดับอุดมศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองทั้งในประเทศและระดับโลก และมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ได้กำหนดมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต เช่น เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้มั่นใจว่าผลการเรียนรู้ของนิสิตสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษา และเพื่อประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละคุณวุฒิ การสื่อสารคุณภาพบัณฑิตให้สังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมั่นใจว่าจะได้รับบัณฑิตที่มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ การปฏิบัติงาน และคุณภาพผลงานวิจัยของนิสิต จึงเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560) อีกทั้งภายใต้แผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเป็นผู้นำทางการศึกษา ในด้านความเป็นเลิศด้านหลักสูตรและการสอน มีเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และระบบสนับสนุนเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ตัวชี้วัดสำคัญคือรายงานร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพภายใน 1 ปี ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นกรอบในการบริหารและพัฒนามหาวิทยาลัย (ฝ่ายแผนและยุทธศาสตร์เพื่อสังคม สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2566)

การติดตามผลการได้งานทำหรือประกอบอาชีพของบัณฑิตภายใน 1 ปี จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การรายงานคุณภาพการศึกษา รวมถึงการรายงานข้อมูลต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหารในการวางนโยบายด้านการอุดมศึกษาของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อติดตามผลการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ของบัณฑิตในระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิด

จากกรอบแนวคิดงานวิจัย สามารถกำหนดเป็นสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตของการศึกษา เป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2564
2. ขอบเขตในด้านประชากร ได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2564
3. ขอบเขตในด้านพื้นที่ ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย และจัดเก็บข้อมูล ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. ขอบเขตในด้านระยะเวลา การวิจัยนี้เริ่มทำการศึกษาดังแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 481 คน ซึ่งเป็นบัณฑิตทั้งหมดของรุ่นที่จบในปีดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้สะท้อนภาพรวมที่ครบถ้วนของประชากรในรุ่นนั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended response question) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และสาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา เป็นแบบ Check list โดยเป็นมาตรวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal scale)

ส่วนที่ 2 การได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ได้แก่ สถานภาพการทำงาน ประเภทงานที่ทำ และลักษณะงานที่ทำตรงกับสาขา เป็นแบบ Check list โดยเป็นมาตรวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal scale) เงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นมาตรวัดแบบเรียงอันดับ (Ordinal scale) ในส่วนข้อความความพึงพอใจต่องานที่ทำ และการนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เป็นการวัดระดับความคิดเห็นใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1 (น้อยที่สุด) 2 (น้อย) 3 (ปานกลาง) 4 (มาก) และ 5 (มากที่สุด)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามจากบัณฑิตระหว่างวันที่ 6 ตุลาคม 2565 ถึงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2565 ผ่านทางเว็บไซต์งานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ <http://commencement.swu.ac.th>

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจากตำรา วารสาร บทความ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อสรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติอ้างอิง หรือสถิติอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis testing) ใช้วิธีการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเครเมอร์วี (Cramer's V)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ และสาขาวิชา/วิชาที่เรียน มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	128	26.61
หญิง	353	73.79
รวม	481	100.00
สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา		
การบัญชี	87	18.09
การตลาด	95	19.75
การเงิน	79	16.42
การท่องเที่ยวและโรงแรม	94	19.54
ธุรกิจระหว่างประเทศ	87	18.09
ธุรกิจเพื่อสังคม	39	8.11
รวม	481	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.79 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.61 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชา/วิชาเอกการตลาดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.75 รองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวและโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 19.54 การบัญชีและธุรกิจระหว่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 18.09 การเงิน คิดเป็นร้อยละ 16.42 และธุรกิจเพื่อสังคม คิดเป็นร้อยละ 8.11 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ประกอบด้วย สถานภาพการทำงาน ประเภทงานที่ทำ เงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะงานที่ทำตรงกับสาขา ความพึงพอใจต่องานที่ทำ และการนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพการทำงาน

สาขา/วิชาเอก ที่สำเร็จการศึกษา	บัณฑิต ที่ตอบแบบสอบถาม (คน)	ทำงานแล้ว		กำลังศึกษาต่อ		ยังไม่ได้ทำงาน	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การบัญชี	87	74	85.06	0	0.00	13	14.94
การตลาด	95	63	66.32	3	3.16	29	30.53
การเงิน	79	35	44.30	5	6.33	39	49.37
การท่องเที่ยวและการโรงแรม	94	62	65.96	4	4.26	28	29.79
ธุรกิจระหว่างประเทศ	87	42	48.28	6	6.90	39	44.83
ธุรกิจเพื่อสังคม	39	27	69.23	2	5.13	10	25.64
รวม	481	303	62.99	20	32.85	158	4.16

จากตารางที่ 2 โดยรวมพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ทำงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 62.99 รองลงมาคือ บัณฑิตที่กำลังศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 32.85 และบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 4.16 เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา พบว่าการบัญชี มีจำนวนบัณฑิตที่ทำงานแล้วมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.06 รองลงมาคือ ธุรกิจเพื่อสังคม คิดเป็นร้อยละ 69.23 และการตลาด คิดเป็นร้อยละ 62.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลประเภทงานที่ทำ

สาขา/วิชาเอก ที่สำเร็จการศึกษา	บัณฑิตที่ มีงานทำ (คน)	พนักงาน									
		รัฐวิสาหกิจ		พนักงานบริษัท หรือองค์กร ธุรกิจเอกชน		ดำเนินธุรกิจ อิสระ หรือ เจ้าของกิจการ		องค์กร ต่างประเทศ หรือระหว่าง ประเทศ		อื่นๆ	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การบัญชี	74	0	0.00	73	98.65	0	0.00	0	0.00	1	1.35
การตลาด	63	2	3.17	53	84.13	6	9.52	1	1.59	1	1.59
การเงิน	35	0	0.00	29	82.86	3	8.57	0	0.00	3	8.57

การท่องเที่ยวและ การโรงแรม	62	0	0.00	55	88.71	1	1.61	2	3.23	4	6.45
ธุรกิจระหว่าง ประเทศ	42	0	0.00	38	90.48	3	7.14	1	2.38	0	0.00
ธุรกิจเพื่อสังคม	27	0	0.00	21	77.78	5	18.52	0	0.00	1	3.70
รวม	303	2	0.66	269	88.78	18	5.94	4	1.32	10	3.30

จากตารางที่ 3 โดยภาพรวมพบว่า บัณฑิตที่ทำงานแล้วส่วนใหญ่ เป็นพนักงานบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชน คิดเป็นร้อยละ 88.78 รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจอิสระหรือเป็นเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 5.94 และทำงานอื่นๆ เช่น ศิลปิน นักแสดง Supervisor Audit Assistant ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม งานโรงแรม ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 3.30 เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตการบัญชีทำงานเป็นพนักงานบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.65 รองลงมาคือ บัณฑิตธุรกิจระหว่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 90.48 และบัณฑิตการท่องเที่ยวและการโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 88.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

สาขาวิชา/วิชาเอก ที่สำเร็จการศึกษา	บัณฑิต ที่มีงาน ทำ (คน)	น้อยกว่า 15,000 บาท		15,001 – 25,000 บาท		25,001 – 35,000 บาท		35,001 บาท ขึ้นไป		ไม่ระบุ	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การบัญชี	74	0	0.00	11	14.86	61	82.43	0	0.00	2	2.70
การตลาด	63	4	6.35	43	66.25	5	7.94	7	11.11	4	6.35
การเงิน	35	1	2.86	27	77.14	3	8.57	3	8.57	1	2.86
การท่องเที่ยวและ การโรงแรม	62	3	4.84	45	72.58	10	16.13	3	4.84	1	1.61
ธุรกิจระหว่างประเทศ	42	1	2.38	37	88.10	2	4.76	0	0.00	2	4.76
ธุรกิจเพื่อสังคม	27	2	7.41	23	85.19	0	0.00	1	3.70	1	3.70
รวม	303	11	3.63	186	61.39	81	26.73	14	4.62	11	3.63

จากตารางที่ 4 โดยรวมพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.06 รองลงมาเป็นช่วง 25,001 – 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.73 และมากกว่า

35,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.62 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา พบว่าบัณฑิตธุรกิจระหว่างประเทศได้รับเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 15,001 – 25,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.10 รองลงมาคือ บัณฑิตธุรกิจเพื่อสังคมที่ได้รับเงินเดือนในช่วง 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 85.19 และบัณฑิตการบัญชีที่ได้รับเงินเดือนในช่วง 25,001 – 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละข้อมูลการได้ทำงานตรงสาขา

สาขาวิชา/วิชาเอก ที่สำเร็จการศึกษา	บัณฑิตที่มีงานทำ (คน)	ทำงานตรงสาขา		ทำงานไม่ตรงสาขา	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การบัญชี	74	74	100	0	0.00
การตลาด	63	46	73.02	17	26.98
การเงิน	35	22	62.86	13	37.17
การท่องเที่ยวและการโรงแรม	62	38	61.29	24	38.71
ธุรกิจระหว่างประเทศ	42	26	61.90	16	38.10
ธุรกิจเพื่อสังคม	27	16	59.26	11	40.74
รวม	303	222	73.27	81	26.73

จากตารางที่ 5 โดยรวมพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ลักษณะงานที่ทำตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 73.27 และทำงานไม่ตรงสาขา คิดเป็นร้อยละ 26.73 เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา พบว่าบัณฑิตการบัญชีลักษณะงานที่ทำตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ บัณฑิตการตลาด คิดเป็นร้อยละ 73.02 และบัณฑิตการเงิน คิดเป็นร้อยละ 62.86 ตามลำดับ

จากการศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการได้งานทำหรือการประกอบอาชีพอิสระภายในระยะเวลา 1 ปีหลังสำเร็จการศึกษา พบว่าโดยรวมความคิดเห็นของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.48 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.887 ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการได้งานทำและการประยุกต์ใช้ความรู้หลังจบการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

การได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ / ระดับความคิดเห็น
1) ความพึงพอใจต่องานที่ทำ	3.46	1.103	มาก
2) การนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับการทำงาน	3.49	.934	มาก
รวม	3.48	.887	มาก

เมื่อตรวจสอบในรายชื่อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.934 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตส่วนใหญ่สามารถนำความรู้จากหลักสูตรไปใช้ในบริบทของการทำงานได้อย่างเหมาะสม โดยความคิดเห็นมีความแปรปรวนอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนถึงความเป็นไปในทิศทางเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้

ในขณะที่รายการความพึงพอใจต่องานที่ทำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ซึ่งยังคงอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.103 ซึ่งสูงกว่ารายการอื่น แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่าง โดยมีทั้งกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับสูงและกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับต่ำ จึงควรมีการศึกษาต่อเนื่องในเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจของบัณฑิต

การทดสอบสมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย: ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมมติฐานข้อที่ 1 เพศกับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีความสัมพันธ์กัน

H_0 : เพศกับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : เพศกับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 7 การทดสอบความสัมพันธ์ของเพศกับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

การได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
สถานภาพการทำงาน			
มีงานทำ	72	231	303
ยังไม่มีงานทำ	56	122	178
รวม	128	353	481

$$\chi^2 = 3.403 \quad \text{Sig.} = 0.065$$

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี พบว่า ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ เท่ากับ 3.403 และค่า Sig. เท่ากับ 0.065 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า เพศกับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 2 สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษากับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีความสัมพันธ์กัน

H₀: สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษากับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H₁: สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษากับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 8 การทดสอบความสัมพันธ์ของสาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา กับ การได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

การได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา						รวม
	การบัญชี	การตลาด	การเงิน	การท่องเที่ยวและการโรงแรม	ธุรกิจระหว่างประเทศ	ธุรกิจเพื่อสังคม	
สถานภาพการทำงาน							
มีงานทำ	74	63	35	62	42	27	303
ยังไม่มีงานทำ	13	32	44	32	45	12	17
รวม	87	95	79	94	87	39	481

$$\chi^2 = 39.545 \quad \text{Sig.} = 0.000$$

$$\text{Cramer's V} = 0.287 \quad \text{Sig.} = 0.000$$

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษากับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี พบว่า ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ เท่ากับ 39.545 และค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษากับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาหาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติ Cramer's V พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.287 แสดงว่า สาขาวิชา/วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษากับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคมมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 481 คน พบว่า การได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ร้อยละ 62.99 ได้ทำงานแล้ว ร้อยละ 32.85 ยังไม่ได้ทำงาน โดยระบุเหตุผลว่ารอฟังคำตอบจากหน่วยงาน ยังไม่ประสงค์ทำงาน และอยากประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 4.16 กำลังศึกษาต่อ จะเห็นได้ว่าตัวเลขการว่างงานของบัณฑิตจบใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้น และบัณฑิตจบใหม่บางส่วนจึงนิยมออกไปประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น ปัจจัยส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากการระบาดของ COVID-19 บริษัทมีการปรับลดจำนวนพนักงาน ให้พนักงานทำหลายหน้าที่มากขึ้น และนำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงานในกระบวนการทำงานต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์ชนก ไชว, เกวลิน ศรีวิชัยกุล และภัทริยา นวลโย (2565) ได้กล่าวว่า การระบาดของ COVID-19 กระทบต่อตลาดแรงงานเป็นอย่างมาก จำนวนเด็กจบใหม่ว่างงานเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะในไตรมาส 2 ของปี 2021 ที่มีจำนวนถึง 2.9 แสนคน โดยเฉพาะในกลุ่มบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา แม้ปัจจุบันการว่างงานโดยรวมจะทุเลาลงบ้าง แต่ยังสูงกว่าระดับเฉลี่ยก่อนการระบาดของ COVID-19 และหากคิดเป็นอัตราการว่างงานแล้ว พบว่า กลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี มีอัตราการว่างงานสูงถึง 7.2% โดยมากกว่าอัตราการว่างงานของแรงงานทั้งหมด ซึ่งอยู่ที่ 1.6% นอกจากนี้ จากข้อมูล Google trend ยังพบว่า ความสนใจในการค้นหางานของเด็กจบใหม่ซึ่งยังไม่สามารถหางานทำได้หรือตกงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยในช่วงที่ COVID-19 ระบาดหนัก

ด้านประเภทงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชน ร้อยละ 88.78 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการได้ทำงานในบริษัทเอกชนนั้น เป็นความต้องการของคนในยุคสมัยใหม่เป็นอย่างมาก เพราะ

เงินเดือนก็จะเริ่มต้นสูง สามารถแต่งกายอย่างไรไปทำงานก็ได้ และงานบริษัทเอกชนบางแห่งไม่จำเป็นต้องเข้าออกงานตามเวลาสอดคล้องกับการวิจัยของเจนจิรา สืบสุนทร, นันทนา นามมุงคุณ และณุกานดา ศุภวัฒน์ (2566) ผลการวิจัยพบว่า อาชีพส่วนใหญ่ที่บัณฑิตทำหลังสำเร็จการศึกษาอาชีพเอกชน (ร้อยละ 50)

ด้านเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในช่วง 15,001 – 25,000 บาท สืบเนื่องตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2566 มีมติปรับเพิ่มอัตราเงินเดือนกลุ่มข้าราชการพลเรือนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับปริญญาตรี เงินเดือนแรกเข้าไม่ต่ำกว่า 18,000 บาท ภายใน 2 ปี โดยปรับเพิ่ม 10% ต่อปี สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา สังข์โคตร, ประทีป กาลเขว้า และเบญญาภา กาลเขว้า (2564) ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 15,001–20,000 บาท

ด้านลักษณะงานที่ทำตรงกับสาขา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ 73.27 ของบัณฑิตได้ทำงานตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สร้างเสริมประสบการณ์ตรงในการทำงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตกำลังศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกากรอง เทพรักษ์ (2557) ศึกษาพฤติกรรมการทำงานที่ส่งผลต่อการมีงานบัณฑิตของบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงวุฒิ ประมาณร้อยละ 68%

ด้านความพึงพอใจต่องานที่ทำ และด้านสามารถนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.46) และสามารถนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.49) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิวัฒน์ ชินนาทศิริกุล (2559) ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตที่ทำงานแล้วมีความพึงพอใจต่องานที่ทำถึง 81.82% นอกจากนี้ บัณฑิตสามารถนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานได้ในระดับปานกลาง (39.27%) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2563) ที่ศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 พบว่า บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากถึงมากที่สุด (71.69%) อีกทั้งบัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (66.34%) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุชิน ม่วงมี (2561) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะการมีงานทำของบัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอ่างทอง ปีการศึกษา 2554 พบว่าบัณฑิตไม่ต้องการศึกษาต่อสูงถึง 57.14%

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า

(1) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศกับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีความแตกต่างทางเพศก็สามารถได้งานทำหรือ

ประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ได้ไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพา เหมนรากร (2565) ผลวิจัยพบว่า เพศ มีความคิดเห็นต่อสถานะการว่างงานของบัณฑิตจบใหม่ไม่แตกต่างกัน

(2) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสาขาวิชา/วิชาเอก กับการได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีความสัมพันธ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกากรอง เทพรักษ์ (2557) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่พบว่าส่งผลต่อการมีงานทำของบัณฑิต ได้แก่ อาชีพของบิดารูป्राรงหน้าตา ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความกล้าแสดงออก ประสพการณ์การทำงานของบัณฑิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเสริมทักษะด้านวิชาชีพและการประยุกต์ใช้ทฤษฎีให้เข้ากับสถานการณ์จริงในการทำงาน

1.2. จัดโครงการฝึกงานหรือโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับองค์กรธุรกิจชั้นนำ เพื่อเพิ่มโอกาสในการได้งานทำหลังจบการศึกษา และเสริมสร้างความเข้าใจในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ศึกษา

1.3. พิจารณาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระหรือเป็นผู้ประกอบการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกงานของบัณฑิต เพื่อเข้าใจถึงความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการประกอบอาชีพ

2.2. ควรทำการวิจัยในกลุ่มบัณฑิตจากหลากหลายสาขาวิชา และสถาบันต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์แนวโน้มการจ้างงานของบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชา

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของงานวิจัย และมีส่วนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

เจนจิรา สืบสุนทร นันทนา นามมุงคุณ และณุกานดา ศุภวัฒน์. (2566). การติดตามภาวะการมีงานทำและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต การมีงานทำของบัณฑิต สาขาวิชา สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

- มหาสารคาม ที่สำเร็จการศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2561 – 2563. วารสารช่อพะยอม, 34(1), 109-135.
- ปริญญา สังข์โคตร ประทีป กาลเขว้า และเบญญาภา กาลเขว้า. (2564). ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตหลักสูตร
สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัด
ขอนแก่น. วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพและการสาธารณสุขชุมชน, 4(1), 96-104.
- ผกากรอง เทพรักษ์. (2557). พฤติกรรมการหางานทำที่ส่งผลต่อการมีงานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา. วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 8(2), 154-160.
- ฝ่ายแผนและยุทธศาสตร์เพื่อสังคม สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2566) แผนปฏิบัติการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570. (น. 14). กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2560). คู่มือการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับหลักสูตร (Tire 1 & Tier 2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (น. 47).
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- พิมพ์า เหมนรากร. (2565). ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อสภาวะการว่างงานของบัณฑิตจบใหม่. (สารนิพนธ์ศิลป
ศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้าจาก <http://ir-thesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2246/1/g631130358.pdf>.
- พิมพ์ชนก ไชว เกวลิน ศรีวิชัยกฐ และภัทริยา นวลไย. (2565). Youth unemployment: ส่องตลาดแรงงาน
เด็กจบใหม่ยุค COVID 19. สืบค้น 26 พฤษภาคม 2566, จาก
https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/article/regional/2022/2565_RL_05_Youth_Unemployment_COVID19.pdf.
- วิวัฒน์ ชินนาทศิริกุล. (2559). ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2558. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์), 6(3), 43-60.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2563). ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ
สวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561. วารสารสังคมวิวัฒน์, 11(1), 62-73.
- สุชิน ม่วงมี. (2561). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอ่างทอง ในปีการศึกษา 2554. วารสารรัชต์ภาคย์,
12(27), 183-193.